

האיש מקדש פרק שני קידושין

מזו.

עין משפט נר מצוה

עד א מיי פ"ה מהל'
אישות ה' כח סמנ
עשין מח מו"ש"ע א"ה"ע ס'
לא סעי' ו'
עה ב מיי שס ה"יג
ב סמנ שס
טו"ש"ע א"ה"ע ס' כח סמנ
ו'
עו ג מיי שס ה"יג
טו"ש"ע א"ה"ע ס' כח סמנ
ו'

הנהרות הב"ח

(א) תוב' ד"ה הא מני וכו'
אס יש צבולן כלל' ותינת
לו ממקט:

לעני רש"י

אגלג"ט [גלג"ט]. בלוט.
איכלג"ן [איכ"ל].
אצטורבל.

תוב' ר"י הזקן

ראשונה אכילת
האשונה בעיני שיהא
(ס) באחרונה שיהא פרוטה.
באלו. נגפרו קידושין בבת
אחת חתך שאמר באלו
וכי שקלה ואכלה ירידה
אכלה, ואם יש צבולן שיה
אורחה מקודשת. במלוה.
אצ"פ שיהא בעין. מאי
לאו ביהא פלגי. שהלוה
אורחה ובעוד שהמעות
בעין ולא הוציאם אמר
ליה התקדש במלוה שיש
לי אצ"פ אינה מקודשת
דלא מטי הנאה ליה
שהיה בידה להוציאם
ואינו יכול לחזור בו.
ונמו סבר לאו להוצאה
מתנה. דכל זמן שלא
הוציאה הלוה, יכול מלוה
לחזור בו, (ס) אם קדש
הלוה ודיא מטיא
לה הנאה שעתה יכולה
להוציאם בתורת שלה.
ורש"י פירש להוצאה
ניתנה שהלוה רשאי
להוציאה בהוצאה ואינו
חייב להעמידה בעסק
שתהא מצויה תמיד.
ומסתברא דכבד"ג איירי
פלוגתייהו. במכר. שקנה
קרקע כספך מלוה שהוא
חייב לו או מטלטלין
לקבולי מי שפרע, (ס)
ואפילו המלוה בעין.
אשתכח שהשא דקיל'
מלוה להוצאה ניתנה שאם
קנה קרקע במלוה לא
קנה כלל ובמטלטלין אינו
מקבל עליו מי שפרע.
הר"ם ז"ל כתב בקנין
פ"ו [ה"ד] דקנה קרקע
במלוה הוי קנין גמור
ובמטלטלין לקבולי עלייהו
מי שפרע. ודעתו דהא
אי"ר יתונן דבר תורה
מעות קונות ל"ש מעות
בעין ול"ש מעות הלוואה,
היינו דאקשי ליה בפי'
הזהב [ב"מ מח, א] מייחד
כלי להלוואה דלאחר
שהלוה אותו משמע. והאי
שיטה דהבא דלא כר'
יתונן היא ליתא. ואפשר
דאליבא דרשב"ל היא
דאמר משיכה מפורשת
מן התורה ולא מעות,
ולדיוודה קרקע שנקנה
בכסף וחזוין לה משדות
בכסף יקנו, (ס) דוקא
במעות שחזוין בעין. במילי
אחריו. דבר אחר. ונפר
סבר לא כסיפא ליה מלתא

מהני והכא מהני והיינו דקאמר גמרא אס אינו קדוש נשיאות חטא
למה כחבו כלומר אי משום דעבר למילתא דקאמר רחמנא כיון
דצקרא כתיב (ס) והרימכס את חלבו"מ ממנו כל חלב (ג) דגן תירוש ויזכר
דמשמע שיש לו אדם לתרום מן היפה ואס לא היצי ממלבו

פשיטא דעבר א"כ למע דהרימכס
קרא (ס) ולא תשאלו עליו טמא כהרימכס
את חלבו ממנו פשיטא אלא ש"מ
דלכסי כתיבה לומר נך דהתורם מן
הרעה על היפה דליכא שני טמאות
חטא שעבר על מה דקאמר רחמנא
דיתרום מן היפה וטמא על מה תרומתו
דחויא תרומה מן הרעה (ב) והיינו
דקאמר מכלל לתרום מן הרעה על
היפה כו"ו: (ט) לשון רש"י ה"ג בזו ובזו
אם יש צבולן ש"פ כו'. והאי
דפלגיהו לתרי צדי רישא דקמני
צאלו ומציעתא דקמני צו וצו אע"ג
דמנא צמרויהו אס יש צבולן כו'
משום דצדעי לפלוגי צמריעתא צין
אזכלת למנחת דמפרש ואולי: לשון
רש"י הניחא לאו לרצא פרכינ'
אלא לעיל קאי דמתרינין דהיטה
אזכלת דמתנימין לרצ ושמאלל קאי
ארישא ולר' אמי אסיפא: הא מני
רבי היא דאמר ר"ש כוית כוית לא
שנא כוית וכוית פרטא הוי. והך
סיפא דקמני צו נטלתו ואכלתו
ועוד צו ועוד צו הוה פרטא כמו
התקדשי ומנא אכלת
דצעין ש"פ וה"ה מנחת ואזכלת
איצטריכא ליה לאשמעינן דאע"ג
דמקרבא הנייתה לא מקדשה צפתו
משה פרוטה ולאו היינו ת"ק
משמע דמנא דמנא צו וצו אס
יש (ס) לו צבולן שיה פרוטה
מקודשת דלרבי פרטא הוה וצעין
הו ומי ששנה זו לא שנה זו מילתא
דרבי צ"פ צ"פ דזכמים (ד) (ז):
אלא

ולא שנא כוית וכוית פרטא הוי: אמר רב (ב) המקדש במלוה אינה
מקודשת מלוה להוצאה ניתנה נימא כתנאי המקדש במלוה אינה
מקודשת ויש אומרים מקודשת מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר מלוה
להוצאה ניתנה ומר סבר מלוה לאו להוצאה ניתנה ותסברא אימא סיפא
(ג) וישוים במכר שזה קנה אי אמרת מלוה להוצאה ניתנה במאי קני אמר
רב נחמן הונא חברין מוקים לה במילי אחריו (ס) והכא במאי עסקינן כגון שאמר
לה התקדשי לי במנה ונמצא מנה חסר דינר מר סבר (ס) כסיפא לה
מילתא למיתבעיה ומר סבר לא כסיפא לה מילתא למיתבעיה ולא הא
(ד) דאמר רבי אלעזר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר הרי זו מקודשת
וישלים לימא כתנאי אמרה לשמעתיא אמרי מנה חסר דינר כסיפא
לה מילתא למיתבעיה מנה חסר תשעים ותשע לא כסיפא לה מילתא
למיתבעיה מיתיבי (ס) האומר לאשה התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך
והלכת ומצאתו שנגנב או שאבד אם גשתייר הימנו שיה פרוטה מקודשת
ואם לאו אינה מקודשת ובמלוה אף על פי שלא גשתייר הימנו שיה
פרוטה מקודשת רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר מלוה
הרי

הרי
לוא שנו אלא דאמר לה בוז ובוז ובוז א"ב
אמר לה באלו אפילו אוכלת נמי מקודשת כי
קא אכלה מונפשה קאכלה תניא כותיה
דבא התקדשי לי באלון ברמון ובאגוז או
שאמר לה התקדשי לי באלו אם יש צבולן
שיה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת
בוז ובוז ובוז אם יש צבולן שיה פרוטה
מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בוז נטלתו
ואכלתו בוז נטלתו ואכלתו ועוד בוז ועוד
בוז אינה מקודשת עד שיהא באחת מהן
שיה פרוטה האי באלון ברמון באגוז היכי
דמי אילימא דאמר לה או באלון או ברמון
או באגוז אם יש צבולן שיה פרוטה מקודשת
והא או קאמר ואלא באלון וברמון ובאגוז
היינו בוז ובוז ואלא לאו דאמר לה באלו
הא מוקדתי סיפא או שאמר לה התקדשי
לי באלו מכלל דרישא לאו באלו עסקינן
פירושי קא מפרש התקדשי לי באלון ברמון
באגוז כיצד כגון דאמר לה התקדשי לי באלו
וקתני סיפא בוז נטלתו ואכלתו אם יש באחת
מהם שיה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה
מקודשת ואילו רישא לא קא מפליג בין
אזכלת למנחת שמע מינה כל היכא דאמר לה
באלו כי קא אכלה (ס) מנפשה קא אכלה שמע
מינה הניחא למאן דאמר אסיפא קאי ומאי עד
שיהא באחת מהן שיה פרוטה עד שיהא
באחרונה שיה פרוטה הכי נמי עד שיהא
באחרונה שיה פרוטה אלא לרב ושמואל
דאמרי תרוייהו ארישא קאי ואזכלת איצטריכא
ליה הכא כללי קחשיב פרטי לא קא חשיב
הא מני רבי היא דאמר (ס) לא שנא כוית כוית
ולא שנא כוית וכוית פרטא הוי: אמר רב (ב) המקדש במלוה אינה
מקודשת מלוה להוצאה ניתנה נימא כתנאי המקדש במלוה אינה
מקודשת ויש אומרים מקודשת מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר מלוה
להוצאה ניתנה ומר סבר מלוה לאו להוצאה ניתנה ותסברא אימא סיפא
(ג) וישוים במכר שזה קנה אי אמרת מלוה להוצאה ניתנה במאי קני אמר
רב נחמן הונא חברין מוקים לה במילי אחריו (ס) והכא במאי עסקינן כגון שאמר
לה התקדשי לי במנה ונמצא מנה חסר דינר מר סבר (ס) כסיפא לה
מילתא למיתבעיה ומר סבר לא כסיפא לה מילתא למיתבעיה ולא הא
(ד) דאמר רבי אלעזר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר הרי זו מקודשת
וישלים לימא כתנאי אמרה לשמעתיא אמרי מנה חסר דינר כסיפא
לה מילתא למיתבעיה מנה חסר תשעים ותשע לא כסיפא לה מילתא
למיתבעיה מיתיבי (ס) האומר לאשה התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך
והלכת ומצאתו שנגנב או שאבד אם גשתייר הימנו שיה פרוטה מקודשת
ואם לאו אינה מקודשת ובמלוה אף על פי שלא גשתייר הימנו שיה
פרוטה מקודשת רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר מלוה
הרי

לא שנו. היכא דאזכלת ראשונה ראשונה דאין מנטרפת לפרוטה:
אלא דאמר לה בוז ובוז ובוז. ללא גמרי קידושין ולא (ס) קנה לה עד
נתינה אחרונה שהיא גמר דבורו וכבר היו הראשונות מלוה: אכל
צאלו. (ס) מקבלת הראשונה לא צאתה לידה צמרת מלוה דמשנגמור

הדיבור (ס) קנה לה צמרת קידושין
וכי אכלה מדידה קא אכלה אפילו
אכלה ראשונה ראשונה מקודשת אס
יש צבולן שיה פרוטה: ה"ג אכל
אמר לה צאלו אפי' אזכלת נמי
מקודשת: צאלון צמרון באגוז. אלון
אגלג"ט צלג"ז והוא מאכל חזיר
יער וצלגון אשכנז אילג"ן וגם בני
אדם אכלין וטולין אותם צאש כמו
עכרונים: ה"ג צו וצו אס יש
צבולן כו' צו נטלתו ואכלתו ועוד
צו ועוד צו וכו'. והאי דפלגיהו
לתרי צדי דרישא ומציעתא ותנא
צמרויהו אס יש צבולן משום דצעי
איפלוגי צמריעתא צין אזכלת למנחת
דמפרש ואולי: הניחא כו'. לאו
לרצא פרכינ' אלא לעיל קאי
דמתרינין היטה אזכלת דמתני' לרצ
ושמואל ארישא ולרבי אמי אסיפא
הניחא לר' אמי דאוקמה ליהטה אזכלת
דמתנימין אסיפא דהוי כללל ומאי
צאתת באחרונה הכא נמי היטה
אזכלת דצרייתא קאי נמי אכללל
דמני צה צו וצו אס יש צבולן
שיה פרוטה מקודשת ומנא פלוגתא
גבי נטלתו ואכלתו למימר עד שיהא
צאתת מהן מצינו נמי לתרוי' עד
שיהא באחרונה אלא לרב ושמואל
דאמרי צאתת אפילו אחדא מקמייתא
נמי אמר ואפרטא דהתקדשי התקדשי
קאי ואזכלת איצטריכא ליה האי
צאתת דצרייתא היכי מיתרבי הא
דכך צרייתא לא מנא שום פרטא
דהא צו וצו וצו כללל חשיב לה
וכ"ש היכא דקמני ועוד צו ועוד
צו ועוד צו וקמני גבי אזכלת עד
שיהא צאתת מהן ואי אקמייתא
דאזכלתה מינ נמי קאמר דאי איכא
צאתת שיה פרוטה מקודשת קשיא
הא הוה ליה מלוה: ה"ג הא מני
רבי היא דאמר ל"ש כוית כוית ונ"ש
כוית וכוית פרטא הוי. והך סיפא
דקמני צו נטלתו ואכלתו ועוד צו
ועוד צו מנא ארישא הוא ולא
היינו תנא דרישא ומציעתא וס"ל
כרבי ותנא אזכלת הוא הדין למנחת
ואזכלת איצטריכא ליה לאשמעינן
דאע"ג דמקרבא הנייתה לא מקדשה
צפתו מש"פ ולהכי תנא צו צו
תרי זמיני גבי נטלתו ואכלתו ועוד
צו ועוד צו ותנא אס יש צאתת
מכולן שיה פרוטה מקודשת משום
דס"ל התקדשי אכל חדא קאי התקדשי
צו התקדשי צו ועוד צו התקדשי.
והך לרבי צבזמים צ"פ צמנשצ

בשחיטת הזבח צין ששחט ע"מ לאלכו
צת לשון ראשון הוי פיגול וחייצין עליו כרת:
חייב להעמידה בעיקפא שמהא מצויה בכל עת
שיתבענו וכיון דלהוצאה ניתנה הויה לה כי
דידה ולא יהיז לה מדי: ושזין צמכר. אס מכר
לו קרקע שנקנה בכסף (ס) אס אמר ליה מלוה
שיש לי עלך יחא נך צבציל המכר ונתרעה לו קנה
הלווקח אס ישנה צעין: צמילי אחריו. דצבר
אחר דהך מלוה לא צמלוה שיש לו עליה קאמר
אלא שאמר לה התקדשי לי במנה ונתן לה דינר
הרי הוא עלי מלוה:
כסיפא לה מילתא למיתבעיה. ולא סמכה דעתה
הילך אינה מקודשת: כסיפא לה מילתא. דצבר
מועט הוא דינר ממנה: דרי"א שלא קבלה
מכל המנה אלא דינר לא כסיפא לה מילתא
למיתבעיה את המנה: אפילו לא נשמייר כו'.
מקודשת צהיהא הנאה דמליל לה גבה:
הרי

וכוין. ומסתברא דהלכה כ"י אדפילו מנה חסר
דינר מקודשת דלא כסיפא מילתא למתבעא.
וכן נראה דעת הר"ף וה"ר"ם שלא הביאו זה.
אינה מקודשת. אפילו קבלה עליה אחריות
דמלוה היא.

- (א) [בכתיב: מנדפשה]
- (ב) ששחט לת. וזכית
- (ג) [לעיל ו: ושי"ן]
- (ד) [ע' תוס' צ"מ טו. ד"ה
- האי שטרף] [ונבמרה"ס]
- (ה) [סכ"ס]
- (ו) [כ"ט]
- (ז) [תוס' צ"מ טו. ד"ה
- האי שטרף]
- (ח) [בכתיב: א"ה]
- (ט) [כ"ט]
- (י) [תקנן
- ס: ג. ו] [לעיל ט
- תוספתא דקידושין
- רפ"ג [ע"ש דמנא חתם
- כמו דמסקי צמרו צ
- ובמלוה אע"פ ששחתי
- דיה ש"פ אינה מקודשת]
- (ט) [בכתיב: קנע, וביה
- ר"ן]. (ס) [בכ"ט: דקבלת]
- (ס) [בכתיב: רדפו:]
- (ז) [לעיל טו ע"א]
- (ח) [בכתיב: יח פסקו ל]
- (ט) [לעיל י"ה וכל חלב
- מירוש דהין דמשמע ועוד
- (ס) [בכתיב: ללא, ואלי
- דולג]. (ט) [וע"ש תוס'
- צ"מ טו. ד"ה נשיאות וטוס'
- ממורה ה. ד"ה אס אינו]
- (ס) [יתכן דצמרויהו ט"ס
- וא"ל צאתת מהן]. (ז) [בכ"ט]
- (ח) [בכ"ט מד ע"א]
- (ט) [לעיל טו ע"א]

מוסף רש"י

הא מני רבי היא
דאמר. צמכתא וזכית צ"פ
שי (ס). לא שנא שוחט
ובדית. לא שנא שוחט
את הזבח על מנת לאכול
סוית למחר סוית צותק.
לא שנא סוית למחר צותק.
חזון. פרטא הוי. צ'
מחשבות הן ותפוס את
הראשונה והוי פיגול וטוב
אין מנפשה שניה מוליאמו
מדי פיגול אליה דר'
יהודה דלמח המס ה' הכלל
כל מנפשת המון קדמה
למנפשת הטקוס פיגול
וחייצין על אכלתו כרת
(שבועות יח). המקדש
במלוה. דלמח המקדשי
לי צמלה שחתיק (עיר
א). שמתל לה מלוה
שחיתר (ו) (חובות נד).
אינה מקודשת מלוה
להוצאה ניתנה. דמשום
דמנפשה צמלוה ניתנה
להוצאה וצמלוה קיימא
והשאה לאו מדי יתי' לה
(שם). דקמה משה עפרון
נגמין דריב מדי צמנת
קידושין מלוה להוצאה
ימנה וכבר הן עלה ומעות
אחריס היא חייבת לו
(לעיל ו). ונתן לה דינר.
מד מקודשת קבילה ליה
לשום קידושין ועל מנת
ששילם מנחו (עיר ט).

מוסף תוספות

א. ואמר רבינו שמשון
משאנן דהכי פירושו אם
אינו קדוש נשיאות חטא
למה כתוב בלא הכי כתיב
דיענין דיש בו נשיאות
חטא מדכותיב מכל חלבו
[במשבר יח] דמשמע
חלבו אין גירעון לא. תוס'
תמורה ה. (וע"ש צמ'
דלפינן מקלה שיהא
תוס' (ס). ב. משום
דההני מעשי. שטמיק
צמורה על תוס' שם (וע'
מכרש"ל ותי' ר"ע"א).